

Asia: VN/725/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta

SASKY koulutuskuntayhtymä pitää hyvänä, että rahoituksessa noudatetaan eri koulutusmuotojen omaa rahoitusjärjestelmää. Esitys käsittelee monipuolisesti TUVA-koulutuksen rahoitusmuotoja ja eri vaihtoehtojen vertailua. Ammatillisen koulutuksen näkökulmasta on tarve nostaa rahoitustasoa. Jo ensimmäiset arviot osoittavat oppivelvollisuuden rahoituksen riittämättömyyden. Käytännössä tämä pakottaa leikkaamaan ammatillisen rahoitusta muista toiminnoista, esimerkiksi jatkuvasta oppimisesta.

SASKY koulutuskuntayhtymä pitää positiivisena, että koulutuksen järjestäjän voimassa oleva VALMA-koulutuksen järjestämislupa muuttuu automaattisesti 1.8.2022 lähtien TUVA-koulutuksen järjestämisluvaksi ilman erillisiä hakuja.

Huomiot ehdotetusta rahoitusmallista

-

Huomiot perusopetuksen järjestäjän TUVA-koulutuksen rahoituksesta

-

Huomiot lukiokoulutuksen järjestäjän TUVA-koulutuksen rahoituksesta

Oppivelvollisuuden noustessa valmentavan koulutuksen tarve myös lukiokoulutuksessa kasvaa. Ongelman muodostavat pienissä lukioissa TUVA- koulutuksen pienet opetusryhmät, jolloin rahoituksen tarve kasvaa entisestään. TUVA:an hakeutujat ovat pääosin sellaisia peruskoulun päättäviä nuoria, joilla on haasteita elämänhallinnassa. TUVA- opetus pitäisikin pystyä järjestämään mahdollisimman lähellä kotia.

SASKY koulutuskuntayhtymässä ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus yhdistävät voimavaransa ja kuntayhtymälle rakennetaan yhteinen valmentavan koulutuksen opetussuunnitelma. Tällä pyritään mahdollistamaan TUVA:n opiskelijoille laaja opetustarjonta ja aito mahdollisuus suuntautua TUVA:n jälkeen oman kiinnostuksen mukaisesti joko ammatilliseen tai lukiokoulutukseen.

Huomiot ammatillisen koulutuksen järjestäjän TUVA-koulutuksen rahoituksesta

Esityksen mukaan ”säädosmuutokset toteutettaisiin kustannusneutraalisti TUVA-koulutukseen yhdistettävien nivelvaiheen koulutusten nykyisten määrärahojen puitteissa”. Kustannukset ammatillisessa koulutuksessa kuitenkin nousevat, koska sekä opiskelijamäärä että tuen tarve kasvavat. Käytännössä tämä tarkoittaa resurssien leikkaamista muista toiminnoista, esimerkiksi jatkuvasta oppimisesta. Edellä mainitusta johtuen rahoitustasoa tulee nostaa vastaamaan todellisia kustannuksia, kuten hallitusohjelmassa on oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä vakuutettu.

Esityksessä todetaan, että muutos ”saattaisi siirtää erityisesti nykyisen perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijavolyymia ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän piiriin”. Volyymimuutoksien osalta esityksessä todetaan, että rahoitus katsotaan toimeenpanon alkuvaiheessa. SASKY koulutuskuntayhtymä kannattaa asian huolellista seuranta.

Nykyisen VALMA-koulutuksen perusrahoituskerroin on 1,41 ja TUVA-koulutukselle esitetään kertoimeksi 1,54. Uutta kerrointa käytettäisiin ensimmäisen kerran varainhoitovuoden 2023 rahoitusta myönnettäessä. Korotus on tarpeellinen, koska opiskelijoiden tuen tarve kasvaa ja uuden koulutusmuodon velvoitteisiin tarvitaan lisäresursseja. AMKE ry:n tekemän kyselyn mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjistä 94 prosenttia on sitä mieltä, että opetus- ja kulttuuriministeriön arvio ammatillisen koulutuksen maksuttomuuden kustannuksista on alimitoitettu. Oppivelvollisuuden laajentamisen rahoitusvaje uhkaa kasvaa TUVA-koulutuksen toimeenpanon myötä entisestään ammatillisessa koulutuksessa.

Huomiot kuntien järjestämisoikeudesta

-

Huomiot muista TUVA-koulutuksen järjestämisestä ja järjestämisluvasta koskevista muutosehdotuksista

TUVA-lain mukaan (3§) kunta voi järjestää TUVA-koulutusta ilman järjestämisluvasta. Yksityisen perusopetuksen järjestäjän sen sijaan tulee hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä TUVA-koulutuksen järjestämisluvasta. Yksityisiä perusopetuksen järjestäjiä koskee siirtymäsäännös, jonka mukaan lisäopetuksen järjestämisluvalla voi järjestää TUVA-koulutusta 31.7.2025 saakka. SASKY koulutuskuntayhtymä pitää siirtymäaikaan riittävänä luvan hakemiseen.

SASKY koulutuskuntayhtymä pitää tärkeänä, että TUVA-koulutuksen järjestämislupa myönnettäisiin ensisijaisesti vahvoille ja riittävän isoille koulutuksen järjestäjille, joilla on monipuolinen koulutustarjonta ja osaaminen TUVA-koulutuksen varmistamiseksi.

Asuinkunnan viimesijaisen vastuun oppivelvollisen koulutuksesta huolehtimisen takia kunnan mahdollisuutta TUVA-koulutuksen järjestämiseen voi pitää perusteltuna. Tämän edellytyksenä tulee kuitenkin olla kunnan mahdollisuudet toteuttaa Opetushallituksen laatimaa opetussuunnitelmaa.

Muut huomiot

-

Kakkuri Anja
SASKY koulutuskuntayhtymä